

De el Collegio de la Compañia de
Jesus de Granada

DE SERVILI
VM L I T E R A R V M

B. 2
B-7457

APVD HEBRAEOS VSV ET OFFI-
cijs, de nominū diuersitate, eorumq; affixis,
de mutandorum vocalium punctorum ratio-
ne, de modo et via indagandae ac inuenien-
dae radicis seu thematis, et de accētibus He-
braicis, libellus ab Henrico Vranio Res-
fensi concinnatus, Hebraeam gram-
maticam discere volentibus,
apprimè utilis.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Ad intersignium Monocerotis, Anno
M. D. LXX.

[Handwritten flourish or signature]

De el Collegio de la Compañia de
Jesus de Granada

DE SERVILI

VM L I T E R A R V M

APVD HEBRAEOS VSV ET OFFI-
cijs, de nominū diuersitate, eorumq; affixis,
de mutandorum vocalium punctorum ratio-
ne, de modo et via indagandae ac inuenien-
dae radicis seu thematis, et de accētibus He-
braicis, libellus ab Henrico Vranio Res-
fensi concinnatus, Hebraeam gram-
maticam discere volentibus,
apprimè utilis.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Ad intersignium Monocerotis, Anno
M. D. LXX.

L

PRÆSTAN-
TISSIMO VIRO D.

ANDREAE MASIO πλεῖστογλώτῳ ΙΥ.

Doctori, Illustrissimi ac clemē-
tissimi Principis nostri con-

siliario &c. Henricus

Vranius Resfen-

sis S. D.

*Nte annos aliquot,
præstantissime D. do
ctor, in epistola no-
stro Hebrææ gram-
matices compendio,
quod tum forte recognoueram, præ-
fixa, iuuentuti Hebraicarum litera-
rum studiosæ, libellum me quendam
pollicitus sum bona fide conscriptu-*

A 2 rum

EPISTOLA

rum de seruilium literarū apud Hebraeos usu, & officijs, de nominum diuersitate, eorumque affixis, de mutandorum vocalium punctorum ratione, de modo & via indagandæ ac inueniendæ radicis seu thematis, & de accentibus Hebraicis. Quoniam autem non parum hæc res laboris requirebat, innumeræque me quotidie distrahunt occupationes & curæ, fidem statim liberare non potui, neque studiosorum desiderio satisfacere. Adhæc ubi libello concinnato τὸν νοσλοφῶνα iam tandem addidissem, editio tamen aliquandiu eam ob causam impedita ac retardata fuit, quòd Colonia, ubi, quibus schola nostra utitur, fere excudi soleant libelli, per paucos

NUNCVPATORIA.

paucos habeat typographos, ad hebraea excudenda satis instructos. Cū autem à multis doctis pariter viris, studiosisq; adolescentibus, ex Academijs etiam, vndique ad editionem acciter sæpe vrgerer, humanissimus vir D. Gualtherus Fabricius I.V. Licenciatus, amicus noster integerrimus, cum forte hic apud nos esset, eique rem istam exponerem, se tãdem curaturum, vt libellus noster excuderetur, nobis recepit, ne inuentus eo diutius careret, quod & bona præstitit fide. Quem quidem libellum clarissime D. doctõr, tibi potissimum, eius linguae, multarumq; aliarum peritissimo, dedicare volui, quòd omnium optimè rectissimeque his de rebus iudicare queas, quanto studio & labo-

re sint à nobis concinnatæ & composi-
tæq̃. Tu enim πλεσόντων ἔσ es, nec
quisquam in his oris tam multarum
linguarum exacta cognitione tibi si-
milis reperitur. Nam præter Lati-
nam, Græcam, & Hebraicam, tres
præcipuas linguas, in Christi etiam
cruce consecratas, Syricam quoque
exactissimè calles, quod opera ali-
quot egregia, ex Syrica lingua in La-
tinam nuper à te luculentissimè tra-
lata testantur. Italicam, Gallicam,
Hispanicam, cæterasque, in quibus
nulli es secundus, taceo. Propter hanc
certe tot linguarum peritiam, & in-
signem iuris prudētiae cognitionem,
ab illustrissimo, clementissimoque
Principe nostro in consiliariorum nu-
merum iam pridē adscitus es & dele-
ctus.

ctus. Quod autem libellum hunc T.
D. dedicarim, boni consulas oro: non
spero te, quæ tua est humanitas, indi-
gnè id laturum, cum tui nominis cele-
britas & splendor eo me impulerit,
certo mihi persuadentem, libellum,
quòd tam celebri & docto viro dedi-
catus sit, omnibus multo fore com-
mendatiorem. Audaciæ etiam non
parum mihi addidit, quæ multis mi-
hi ab annis cum T. D. fuit familiari-
tas, quam, ne aliquando forte inter-
cideret, nuncupatione ista nonnihil
renouare ac constabilire, placuit. O-
pusculum hoc tibi nuncupatum, cum
à studijs, serijsque negotijs, quibus to-
tus immersus es, paululum tibi ocij
obtigerit, vel semel curriculo percur-
ras obsecro, vt dextrè ne an secus

EPISTOLA

compositum sit, acri tuo iudicio perspicias. Meminisse tamen illius te volo, rudioribus huius linguæ candidatis hæc à nobis utcunque esse congesta, ut his cognitis ad perfectiora deinde statim progrediantur. Dici profecto non potest, quanto opere cupiam, si fieri posset, sacrosanctam hanc linguam studiosis omnibus ita esse commendatam, ut operæ aliquid ac laboris illi impendere non grauarentur, cui oracula Dei peculiariter sunt concredita, quæ omnium linguarum est antiquissima, omnium parens ac genitrix, ab opifice Deo humano generi tradita, ex qua veluti è fonte, quicquid synceræ solidæque Philosophiæ apud Græcos & Romanos, aliasque gentes ullo tempore extitit, derivatum

NUNCVPATORIA.

tum est. Multum autem refert, è fonte aquam bibas an è riuulis aut lacunis. Hanc autem didicisse aliqua ex parte, atque tenere linguam, ut mea est opinio, j præcipue debebant, quibus diuinas & arcanas literas rectè interpretari, verumq; ac genuinum ex ipsis sensum eruere commissum est, ne à vi πῶις, quod aiunt, πῶις τε ἔσθι ἄριστον, veneranda ea tractent mysteria. Nemo vero facile discendi occasionem sibi deesse iure conqueri potest, cum tam accuratè, tantaque luce, omnia quæ ad veram rectamque huius linguæ institutionem pertinet, explicata, enucleataq; iam omnium versentur in manibus. Est igitur quod ingentes, pro tam utili ac necessario dono, nobis iam dato, gratias

EPIST. NVNCVPAT.

benigno rerum conditori iugiter agamus. Atque utinam, quorum maxime interest, obuijs vlnis præclarum istud donum exciperent. Iesus Christus opt. max. te, ornatissime vir, diu saluum ac incolumem nobis conferuet. Embricæ Idibus

Aprilis, Anno M.

D. LXX.

De

De eodem Masio.

Masius Andreas ποδδῶν ἀντοῖσι & ἄλλω

A vitijs purum nobile pectus habet.

Præditus innumeris naturæ dotibus, acri

Scilicet ingenio, μνημοσύνη τε καὶ ἤ.

Imbibit ingenuas artes, Sophiæq; sagaci

Ceruleus latices, atq; Heliconis aquam.

Exactè loquitur permultis omnia linguis,

Nec peregrina minus quam sua verba sonat.

Non facile inuenies quenquam regionibus istis

Linguarum similem cognitione pari.

Multorum mores hominum conspexit & vrbes,

Creditur haud It hacus plura adijse loca.

Omnis ei nota est iuris prudentia sancti,

Iudicio multum consilioq; valer.

Principis idcirco iustam Cluensis in aulam

Accitur, quoties res agiranda graui.

Huius erit iustus censor, iudexq; libelli,

Quid referat, quo sit compositusq; modo.

Propterea illius decoratus nomine prodit,

Tam celebris gaudens tecta subire viri.

Quo melius nemo poterit cognoscere, quam sit

Vtilis, & linguæ commoda quant a ferat.

Vivat

*Vinat vt incolumis longæni Nestoris annos,
 Mafius est dignus, nil videat q̄; mali.
 Detur vt hoc illi cum prosperitate, rogandus
 Est pater omnipotens, qui regit astra poli.
 Vertat vt ex alijs antiqua volumina linguis,
 Qua doceant veram nos retinere fidem.
 Qua doceant fuerit qualis seruat a vetustis
 Religio patribus, Chrificolumq̄; gregi.
 Vt redeat positus fœlix concordia tandem
 Disfidys, turbant qua bona cuncta modo.*

DE

GRAMMAT. VRANII.
 DE LITERIS SER-
 uilibus.

CUm viginti duæ apud He-
 bræos sint literæ ex eis æ-
 quatis partibus, vndecim per-
 petuo sunt essentielles טוהטוהטו xi. *literæ*
 עפצקר quæ nullum officium *radicales.*
 grammatici negocij obeunt.
 quæ ad subsidium memoriæ
 comprehenduntur his dictio-
 nibus. טוהטוהטו עפצקר

Hæ literæ in quacunque par-
 te verború collocatæ, pro sub-
 stantialibus habendæ sunt, nec
 vltius perquirendum ecquã
 affectionem literariam dictio-
 ni explorandæ induxerint.

Reliquæ vndecim יבלמושה xi. *literæ*
 אבהר *seruiles.*

וַ אֵ בֵהּ variè primitiuo adfutæ,
 vel vna vel plures, idque vel in
 principio, vel in medio, vel ad
 finem distinguunt tempora,
 modos, personas, formas, nu-
 meros, genus, deriuant alia no-
 mina & verba. omnium perso-
 narum vtriusque numeri, om-
 niumque generum pronomi-
 na subnectunt. His autem di-
 ctionibus memoriæ iuuandæ
 causa sunt compræhensæ. וַ אֵ בֵהּ
 אֵלֶינוּ בִישָׁה

*Seruilium
 literarum
 discrimen.*

Inter has autem seruiles li-
 teras hoc discriminis est, quod
 hæ quatuor וַ אֵ בֵהּ ad caput so-
 lum thematis adhibitæ famu-
 lantur. in media dictione, aut
 sine ad substantiam pertinent.

Qua-

Quatuor verò istæ וַ אֵ בֵהּ in capi-
 te & in calce interdum mini-
 strant, in media dictione sub-
 stantialiū naturā obtinent. Por-
 ro tres illæ וַ אֵ בֵהּ vbiq; locorum
 extrinsecus vel intrinsecus ad-
 hiberi solent. וַ Thau tamen in
 medio rarissimè famulatur, re-
 citiusq; iungeretur cum וַ אֵ בֵהּ.
 וַ Vau in calce dictionum raro
 substantialis est, in capite nun-
 quam, in medio sepiissime. וַ Iod
 in medio verborū & sine raro
 ad substātiā pertinet, in prin-
 cipio nunc radicalis, nunc essen-
 tialis offenditur.

Cum igitur occurrunt istæ
 vndecim literæ, diligenter sunt
 pertentandæ ac vētilandæ. Nec
 enim

enim semper ministrant, nec semper thematis pars naturalis sunt, sed ancipitem habent conditionem.

Harum literarum officia & varium usum breuiter hic ostendam. Quæ autem literæ in nominibus plurali numero ac fœminino generi famulentur, quæ in verbis tempora, modos, personas, genera, numeros, participia, & reliqua constituent, item ex quibus pronomina affixa formètur, ea omnia in compendio nostro copiose explicata, studiosus adolescens diligenter memoriæ commendabit.

De

De Literis אֵלֶּפֶת quæ à capite tantum ministrant.

א Aleph, nomē deriuatiuum producit, vt אֵשׁבֵב lectus, à אֵשׁבֵב dormiuit.

Efficit etiam primam personam futuri, numeri singularis, vt אֵפֶסֶר אֶפְסֹר visitabo, à אֶפְסַר visitauit. אֵפְרָא clamabo, à אֶפְרָא clamauit.

ל Lamed, nota est articuli dativei casus, vt אֶלֶּהֱמוֹנִי homini. interdum etiam genitiui, vt אֶלֶּהֱמוֹנִי. Psalmus Dauidis.

Cum infinitiuo gerundium efficit, vt אֶלֶּמְצֹאָה ad inueniendū, à אֶלֶּמְצָאָה inuenit.

Variae significationis præpositio

B sitio

sitiones exhibet, vt **הָרַר** **הַלְבִּי** abierant in, ad, vel super montem.

1. **ב** Beth, in, cū, de, propter, multiplex huius literæ vsus & functio. **בְּבֵית יְהוָה** in domo domini. **בַּמִּדְבָּר** in deserto. **בְּהָאָדָם** cū homine. Ieremi. ix. **אַל יִתְהַלֵּל חָבֵם** אל יתהלל בחכמתו Ne glorietur sapiens de, aut propter sapientiam suam.

2. Cum infinitiuo gerundium constituit, vt **בָּבָא** in veniendo, id est, dum veniret.

1. **ש** Schin fere cum ^r sægol perpetuo, idem quod **אָשֵׁר**, relationalium vtriusq; numeri & generis. Eodem significato dicitur, **אָשֵׁר בָּרַךְ** & **שָׁבַרְהָ** qui benedixit. Etiam

Etiam cōiunctionem quod, siue quia repræsentat, vt, **הוֹדִי לְוַהֲבָה שְׂחִסְדוֹ לְעוֹלָם**, id est, Cōfitemini domino, quod, vel quia misericordia eius in æternum durat.

De Literis **הַם** **כּוּ** in capite & calce ministrantibus.

כּוּ Caph à fronte feruiens, aduerbiū similitudinis est, vt Ezec. xiiij. **כַּשְׁעִלִים** sicut vulpes. Es. xxiiij. **כַּעַם יְהוָה כַּעַם בְּפֶתַח בַּעֲבֹר בְּאֲרֹזִיךְ** id est. Et erit vt populus, sic sacerdos, vt seruus, sic dominus eius.

Modum etiam aut mensuram denotat, vt Ps. l. **חַנּוּי אֱלֹהִים כְּחֶסֶדְךָ** id est, miserere mei Deus secundū misericordiam, vel pietatē tuā.

3. Cum infinitiuo gerundium aut coniunctiuum efficit, vt **בְּפִסְקוֹ** secundum visitandum, cum visitaret.

In calce. In calce cum **כ** camets, affixum pronomen secundæ personæ, masculini generis, numeri singularis **דְּבַרְךָ** verbum tuum, **וְ** vir. **בְּפִסְקוֹ** visitauit te virum.

2. Cum **כ** scheua affixum fœminini generis. **דְּבַרְךָ** verbum tuum, **וְ** mulier **בְּפִסְקוֹ** visitauit te fœminam.

Ab initio. **א** Nun ab initio. formatiua est litera primæ personæ, futuri temporis, numeri pluralis, vt **נִשְׁמְרוּ** custodiemus.

2. Item præteriti & participij passivi

uorum primæ coniugationis, vt **נִשְׁמַר** custoditus est. **נִשְׁמַר** qui custoditur.

Ad finem radicis posita, pro *Ad finem.* trahit nomina, vt **שֻׁלְחָן** mensa, ^{1.} **אֶשְׁלַח** misit. **רֵעֵן** floridus, **רֵעֵן** floruit, **חֵרֵן** ira, **אֶחֱרֵן** iratus fuit.

Additur ociose personis verborum in **וְ** & **י** terminatis, **יִשְׁמְרוּן** custodient. **תְּפַסְקֵינוּ** visitabis fœmina.

Est quoque affixum tertiæ personæ, fœminini generis, pluralis numeri, vt **שֻׁלְחָן** vox earum **שְׁמֵרָן** custodiuit eas.

ה He litera principio addita, in principio genitiui casus articulus est, *in principio.* ^{1.} vt **הַמֶּלֶךְ** regis **הַאִישׁ** viri.

2. Etiã certificãdi, aut emphase-
os gratia alijs casib^o p̄figitur, vt:
הַבַּיִת illa dom^o. הָאִישׁ ille homo.
Nō est propriũ nomē. Proprijs
enim nō additur ה̄ notificatiuũ.

Effertur per pathath, imprimi-
tq; dages punctellũ literæ se-
quēti, si illi^o fuerit capax. Qd̄ si
à dages abhorreat litera sequēs,
per camets plurimũ effertur.
Ante dictiones dissyllabas, vel
polysyllabas, in quib^o prima li-
tera est gutturalis habēs camets
nō raro habet sægol, vt. הַחָכֵם sa-
piens ille, הַהָרִים montes illi, Si
tamē dictio illa fuerit monosyl-
laba, dices הָעֵץ populus ille. הָאִישׁ
mōs ille, p̄ camets sub he litera.

3. Est quoq; interrogandi, & ad-
miran-

mirandi aduerbium, cum ה̄ ha-
teph pathah frequentissimè, vt
הֲאִנְיָנָה nūquid filia? הֲאִנְיָנָה nū p̄spe-
re cedet? Gen. 4. הַשׂוֹמֵר וְהַצֹּדִיק אֲנִי
Num custos fratris mei ego?

Est & interdum aduerbiũ vo-
candi cū pathah, vt Deut. xxxij.
הֲאִנְיָנָה הַשָּׁמַיִם audite o cœli.

Ante gutturales literas he in-
terrogandi, pathah habet, vt
הֲאִישׁ an vir? הֲעֶבֶד an seruus?

Format etiã aliquot verbōrũ
species, vt הֲבַעֲרִי effecit vt ali^o a-
geret. הֲבִיטֵנָה visitãde alicui rei p̄fe-
ctus est הֲשָׁמֵר custodire, & cu-
stodiri, imperatiuũ & infinitiuũ
passiuum primæ cōiugationis.
הֲבִיטֵנָה visitauit seipsum.

In fine ה̄ he adiectũ, frequen- *In fine.* 1.

tissime transformat verba, participia, & nomina masculina in fœminina, vt **בָּסֵדֶה** visitauit mas. **בְּסֵדֶה** visitauit fœmina. **שׁוֹמֵר** custodiens vir. **שׁוֹמֵרָה** custodiens mulier. **גָּדוֹל** magnus. **גָּדוֹלָה** magna. Etiam nomina substatiua. **בְּרַבָּה** benedictio.

2. Affixum est pronomen fœminini generis, numeri singularis, tertiæ personæ cum **מַפְּיֵק**, seu **מַפְּיֵקָה** vt **מִפְּיֵקָה** verbum eius fœminæ, **דְּבָרֶיהָ** verba eius mulieris, **בְּסֵדֶה** visitauit illam.

3. Motum quoque ad locum aut personam significat, vt **שְׁמַיְמָה** ad cœlum. **חַצְצָה** foras. **הֵנָּה** huc.

4. Additur per paragogen **וְ** o-
cio-

ciose verborum personis masculinis vel communibus, vt **בְּסֵדֶה** visitasti vir. **שׁוֹבֵה** reuertere. **אֶשְׁמַחָה** Letabor. Vide compendium.

מ Mem litera initio thema *Initio.* tis addita, fingit participia, 1. in coniugatione secunda, tertia, & quarta, vt **מִפְּיֵק** eximie visitans. **מִפְּיֵקִי** efficiens vt alius visitet. **מִתְּפַקֵּד** seipsum visitans.

Etiam infinitiuo præfigitur 2. **מִפְּיֵקוֹ** à visitando, postquam visitauerat.

Format & nomina deriuatiua, vt **מִשְׁפָּט** iudicium, à **שָׁפַט** iudicauit **מִרְמָה** dolus, à **רָמָה** dolose egit. 3.

14. Est quoq; nota ablatiui casus, factum ex præpositione **מִן** quæ significat a, ab, abs, de, e, ex Gen. 3. **מִפְּרֵי הָעֵץ** de fructu ligni. **מֵאֶרֶץ** de terra.

15. Ad rem, quæ superatur, positum, expositiuo comparatiuū facit, vt prouerb. viij. **יִסְרָהּ תְּבַמְּיָהּ** **מִפְּרִיזִים** preciosior sapiētia margaritis.

in fine. Fini adhærens, affixum est pronomen tertiæ personæ, masculini generis, pluralis numeri, vt **צְבָאָם** exercitus eorum. **שְׂמֵרָתָם** custodiui illos.

2. A calce vnum aut alterū aduerbium effingit. **חִנָּם** gratis, a **חָנַן** gratificat^r est. **יוֹמָם** interdium. **יָדִים** dies.

Cum

15. Cum præeunte iod pluralē, & dualem etiam numerū nominū & participiorum format, vt **מַלְכֵי** rex. **מַלְכִים** reges. **יָד** manus. **יָדַי** manus ambæ. **בּוֹסְדִים** visitans. **בּוֹסְדֵי** visitantes.

De Literis **י** in capite, medio, & calce feruientibus.

1. Iod themate præpositum finit^r *In capite.* git tertiam personam futuri temporis, vtriusq; numeri, masculini generis, vt **יִבְסֹדֵי** visitabit vir. **יִבְסֹדֵי** visitabunt viri.

2. Format etiam pauca nomina, vt **יָשֹׁף** noctua a **יָשַׁף** sufflauit **יַעֲקֹב** Iacob. supplātor. ab **עָקַב** supplātauit. **יַחֲלִים** iaspis, ab **חָלַם** contudit. **יַצֵּד** oleum. a **צָדַד**

In

In medio.

In medio radices, verborum & nominum characteristica est, vt **הִפְקִיד** præfecit visitationi, fecit visitare, **הִבְיֵן** fecit intelligere. **יָצַד** iustus, à **צַדִּיק** iuste egit, iustus fuit. **בְּצַר** vindemia, à **בָּצַר** vindemiauit.

In calce.

1.

In calce foemina verba producit imperatiui modi, & futuri temporis foemini singularis numeri, vt **בְּסִידֵי** visita. **תִּבְסְרֵי** visitabis foemina.

2.

Nomina quoque deriuat, vt **נֶפֶשׁ** innocens, & immunis. **זָבֵר** alienus. Sic **עִבְרִי** Hebræus. **יְהוּדִי** Iudæus. **מִצְרִי** Aegyptus. **שְׁלִישִׁי** tertius.

3.

Est quoque affixum pronomen primæ personæ singularis
nu.

numeri, generis communis, vt **אָבִי** pater meus. **אֱלֹהֵי** Deus meus. Verbis affixum, assumit nun literam, vt **שָׁמְרָנִי** feruauit me. **רַחֲמֵי** miserere mei.

Vau præfixum dictioni con- *In princi-*
iunctio plærunque est copu- *pio.* 1.

latiua, quandoque redundat. Vertit quoque nonnunquam præteritum in futurum, & contra futurum in præteritum, vt in præceptis Grammaticis explicatur.

Post primam radices literam *In medio.*
cum holem, constituit partici- 1.
pium præsentis temporis, in
prima coniugatione actiua, vt
פֹּעֵל agens.

Post secundam cum schurec 2.
par-

participiū præteritū in eadē coniugatione prima. vt **פָּעַל** factus.

In fine.

^{1.} In fine cum schurec indicat pluralem verbi numerum, vt **שָׁמְרוּ** custodierunt. **שָׁמְרוּ** custodite. **שָׁמְרוּ** custodient.

^{2.} Cum holem, aut sine puncto, pronomen est affixū tertiæ personæ, masculini generis, numeri singularis, vt **נַפְשִׁי** anima eius. **מַלְכֵי** reges eius.

^{3.} In fine dictionis bis aut ter radicalis reperitur, vt **אֶרֶץ** pratū, locus palustris. **בָּהָר** desolatio, **הָהָר** cahos, inane. alias semper seruit.

In initio.

^{1.} Thau litera apposita principio thematis, verbi personas futuri tēporis affingit. vt **תִּפְסְדִּי** visitabis mas, & visitabit foemina.

na **תִּפְסְדִּי** visitabis foemina. **תִּפְסְדִּי** visitabitis mares **תִּפְסְדִּי** visitabitis & visitabunt foeminae. Vide compendium.

Format etiam nomina verba. ^{2.} **תִּרְבֶּה** lex, a **רָבָה** decreuit. **תִּרְבֶּה** excessus, siue foenus, a **רָבָה** augetur est creuit.

In mediā radicē nō inferitur, *In media.* præterq̄ in coniugatione hithpaël, quādo prima litera thematis est vna illarū quatuor **שׂוּזוּ** vt **תִּשְׁמְרוּ** & nō **תִּשְׁמְרוּ** ppter euphoniā. consule cōpendiū, in quarta coniugatione verborū.

In fine adiecta litera thau ra *In fine.* dici, accidentia aliquot verbi gignit. vt **פָּסַדְתָּ** visitasti mas, **פָּסַדְתָּ** visitasti foemina.

פָּסַדְתָּ

בְּיָמֶיהָ *visitans foemina.* מִשְׁכְּרָה
 confringens foemina. מִשְׁכְּרָה *scire,*
 אֵלָּא *sciunt.* יָרַד *descendere,* אֵלָּא
 יָרַד *descendit.*

2. Format & nomina verbalia,
 vt מִשְׁמֶרֶת *custodia,* אֶשְׁמֶר *cu-*
 stodiuit. Et mutatum ex he, li-
 terain constructione, & cum af-
 fixio יְהוָה חֵכְמָה *sapientia domi-*
 ni. חֵכְמָה נַחֲלָתִי *hæreditas mea.* ex חֵכְמָה
 & נַחֲלָתִי.

*Literarum
 feruiliū
 triplex dif-
 ferentia.*

Obferuatione dignum est, li-
 teras feruiles, seu aduenticias,
 quod ad vim & proprietatem ip-
 sarum spectat, in triplici esse
 differentia. Nam aliæ sunt for-
 matiuaæ literæ, vt quæ Græci vo-
 cant, characteristica, quæ sche-
 matifimos varios, & modificati-
 ones

*Formati-
 ua.*

ones dictionibus affingunt, in
 verborum & nominum infle-
 xionibus, semperq; radici pro-
 xime adhærent, vel etiam infis-
 xæ sunt. Quæ memoriæ iuuan-
 dæ causa compræhenduntur
 voce מִשְׁמֶרֶת *de his vide gram-*
 matices præcepta.

Aliæ sunt præpositiua, & pe-
 culiariter ab Hebræis gram-
 maticis dicuntur literæ מִשְׁמֶרֶת *id*
 est, ministeriales, seu admini-
 stræ, nempe septem illæ מִשְׁמֶרֶת
 רַבֵּל

*Præpositi-
 ua.*

Alię subiunctiua sunt. Quę
 formæ à nostris, affixa, & pro-
 nomina affixa dicuntur, & con-
 significatiua. Hebræi appellant
 מִשְׁמֶרֶת *hoc est, indicatiuas par-*
 tículas.

*Subiuncti-
 ua.*

C Præ-

Præpositiuæ potestatem ha-
bent coniunctionum, præposi-
tionum, aduerbiorum, & relati-
ui pronominis. Easq; factas esse
côcisione literarum ex integris
vocibus, vt commodius cû prin-
cipio aliarum vocum possint
componi, manifestum est.

Mem enim ex **מ** factû est,
vnde punctû dages literæ se-
quēti adfert, quod monet literã
Nun ademptã esse. Quẽadmo-
dum verò **מ** integra vox signifi-
cat a, ab, abs, de, e, ex, & causam,
ob, propter, per, & aduerbium
côparandi quam, ita etiam lite-
ra mem præfixa. vt **מִן שָׂדֵה** & **מִשְׂדֵה**
de agro, idem pollent. Quando
sequens litera non est capax pû-
si

cti dages, sub mem ponendum
est tzere, vt **מִצֵּר** ab vrbe.

ש Schin, **ש** factum est ex **שׁ**.
Vnde fere perpetuo retinet
punctum sægol, & sequenti lite-
ræ imprimit dages, si eius pûcti
capax est. Vtq; **שׁ** relatiuû est
vtriusq; numeri & generis, ali-
quando coniunctionem quod,
vel eo quod valet, ita & **שׁ** vsur-
patur, Eodẽ nãq; significatu di-
citur, vt supra quoq; monuim⁹
שׁ בֵּרַךְ אֱשֶׁר בֵּרַךְ & **שׁ בֵּרַךְ** qui benedixit:

ה He ex **ה** vel **הֵ** ecce, natum
est, ideoq; vim habet interro-
gandi, admirandi, cû emphasi &
epitafi ré notãdi, & possessionis
& vocãdi, In quib. omnibus est

quædam, vt ita dicam, ecceitas,
feu demonstratio.

Vau decerptum est ex voca-
bulo וָ Vau, quod clauum re-
duncum significat, qualem fi-
guram habet ipsum elementū
וָ. Est enim anfula verborum &
sententiæ, vnde & pro coniun-
ctione copulatiua ab Hebræis
vsurpatur. Genes. 1. בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְהָאֲדָמָה
הָיְתָה תוֹהוּ וְבוֹהוּ :

In principio creauit Deus cœ-
lum & terram. Terra autem e-
rat inanis & vacua.

Causalis & rationalis pote-
stas inde fluit, sicut & latinis,
Audieras, & fama fuit. Condi-
tiona-

tionalis etiam, quia conditio-
nalis propositio, & copulatiua
pares sunt, si rerum connexio
animaduertatur. Procidens ad-
ora me, & dabo tibi regna mun-
di, pro, si adoraueris me dabo ti-
bi regna mundi. Ita & pro ad-
uerbio temporis ponitur. Veni
ad me, & dicam tibi, pro, cum
veneris ad me, dicam tibi.

Sublato א aleph ex אֵ con-
iunctione disiunctiua, Vau reli-
ctum habet vim disiungendi,
aut, vel, vt Exodi xxi. וַיִּכֹּת אָבִיו
וַיִּכֹּת אִמּוֹ & percutiens patrem suū,
aut matrem suam.

Vau propriè habet scheua,
sed anteliteras בְּוִיךָ & quibus
subiectum est scheua, schurec

habet. Quando dictioni monosyllabæ præfigitur, vel habenti accentû in penultima, frequenter camets habet, vt געם & populus. Ester 1. גבסר & argentei.

Ⲛ Caph, variam habet potestatem, nam ex כפרו deductû aduerbium est similitudinis, vti, ceu, sicut, velut, Ex כפרה quod ad quantitatem refertur vel numeri, vel mensuræ cōiecturam significat, vt Ios. 4. בארבעים אלה circiter quadraginta millia. בארבעים על פני הארץ: fere duob. cubitis super faciem terræ.

Ex כפ deductum, quod asseuerat, affirmandi, vel temporis est aduerbiû, significans vere, tunc, cum, pro sensus commoditate.

↳ Lamed

↳ Lamed claram habet originem ex præpositione אל, vel על, vnde significat aliquândo a, ab, in, siue ad, sup, supra, iuxta, contra. Ⲛ Beth litera א, בת, intus intra. vel ב in, inter, deducta, intra, intus, in, inter, per, propter, significare poterit. Significat etiam interdum ad, de, cum. vnde huius literæ ב beth multiplex vsus & functio.

Subiunctiuæ seu postpositiuę literæ & syllabæ q̄ affixa pronomina dicuntur, quo modo ex integris, pronominib. factæ sint cōcisione literarum, vt cōmodius cū sine aliarû vocû cōponi possint, compediû nostrû Hebrææ grāmatices luculenter te docebit.

C 4 Præ-

Præpositiuæ literæ interdū intelliguntur extrinsecus, vt fermonis atq; sententiæ absolutio postulabit.

Mem quidem, velut Iosue x. donec uisceretur se gens de hostibus suis, pro **מאויביו**

Schin, vt **דרכך ילכנו בה** via per quam ingrediantur. pro **שילכנו**

He, vt **אנא בןי** num tu filius meus? pro **האנא**

Vau, vt Habacuk iij. **שמש ירח** quod Rhetores **ἄστυ δ' ἐστὶν** vocant. Sol Luna stetit, pro sol & luna.

ב Caph,

Caph, vt Genes. xlix. **גור אריה יהודה** Sicut catulus leonis Iehuda. pro **בגור**

Lamed, vt Deuteron. xxviii. **והשיבך יהוה מצרים** & reduret te dominus in Aegyptum, pro **למצרים**

Beth, frequentissimè præteritur & stylo & lingua, & tamen intelligitur, vt Num. xij. **ויעמד בפתח האהל** & stetit in ostio tabernaculi, pro **בפתח** Exod. xx. **ששה ימים** in sex diebus, pro **בששת**

DE NOMINVM DI uerfitate.

Nominum alia sunt perfe-

C 5 eta,

Perfecta.

Etā, alia imperfecta. Perfectorū autem, quædam sunt simpliciter perfecta, quib. scilicet vltra tres literas radicales nulla additur extranea. Eaq; intra hunc fere continentur ambitum, iuxta punctorum diuersitatem.

vertica. gloria. mæsis. vicinus. verbū sermo.
דבר : שבן : מצויר : בכור : חרוול :

Vocales longa cum longis.

præseps. Isopus. orbis terræ. Sicera.
שבך : תכל : איזב : יאבוס :
vinitor, fors, hæreditas. vapor, fumus.
חוטור : אורל : פריב :

Longa cum breuibus.

salus. iniquitas. vulpes. vestes lauantur,
בורית : שועל : עורל : רשע :
mensis. forma. liber.
ספר : חשר : חדש :

fur.

caminus. catena. iustus. baculus. fur.
גנב : מקל : צדקס : רחוס : תנור :
retributio. potés, fortis, prauus, agricola. carbo.
פחם : אפר : עקש : אבור : שלום :

Breues cum longis.

onus. scala. artifex.
אמון : כלס : סבול :
aurumpurum. catulus leonis. puteus. precium.
יקר : פאר : בפיר : סגור :
habitaculum hospitium.
זבול :

humerus. mel. vestis. flos, liliū. puer.
נער : פרח : באד : רבש : שנים :
sermo dictum.
נאם :

Breues cum breuibus.

Noīa q̄ ex duab. cōstāt magnis motionib. seu vocalibus, aut ex parua, sequēte dages, & magna, vel deniq; ex s̄cheua cū alia quavis motione siue vocali accentū habent in vltima, & מלרע dicuntur. Quę vero ex lōga breuiq; cōstāt syllaba, aut vtrobiq; breui, in pe-

in penultima accentum habēt,
& מילעיל vocantur. De מילרע au-
tem & מילעיל infra de accenti-
bus.

Quædam vero sunt perfecta
nomina, quæ cum tribus radi-
calibus literis, assumunt vel à
fronte, vel in calce, vel vtrinq;
aliquam non radicalem, sed aut
nominis constitutiuiam, aut ge-
neris ostensiuam, vnam vide-
licet aut geminas ex literis
האמנותי.

Ad finem appendet.

חרבה ariditas. חרב aruit.
סוחרה clypeus סחר circûde-
dit.
סולקה agger. סלק aggerem
fecit.

בקשה petitio. בקש sciscitat⁹ est.
שלמה palliû vestis שלם
רחצה lauacrum רחץ lauit.
אהבה charitas. אהב dilexit.
חבורה tumor carnis, sic appel-
latus, qd^s in eo sanguis aggrega-
tur. חבר congregauit. בתלה ab-
ominatio. בחל abominatus est.
חרפה opprobriû, probrum. חרף
exprobauit, probris affecit.
שמחה gaudiû. שמח gauis⁹ est.
בבורה primus fructus. בבר pri-
mum protulit fructum. צרקה
præputium. צרל obturauit, præ-
putium abstulit. טמואה immun-
dicia. טמא pollutus fuit. נבלה ca-
daver. נבל defluxit, decidit. à ca-
dendo. נגינה cæmen: instrumen-
tum musicum. נגן cecinit.
בשורה

בשורה Euangelium. נשך nunciavit. קהל קהל coetus, congregatio. קהל congregavit. רבקה negociatio. רבך mercatus est. יצרה increpatio. יצר increpavit. מלכות regnum. למך regnavit.

ת. ה.

שמעו auditus, ad שמע audiuit.

Ex perfectis nominib. hoc vnicu duntaxat ה a fronte radice suscipit. ה etiam fini additum est.

ז

Aleph preponitur, nunq postponitur, & afficitur - vel.

אבוב

אבוב mendacium. פוב mentitus est. ארבע quatuor foemineo genere. אבוב רבע scaturigo, aqua negans medax, פוב negavit, mentitus est. אורה nobilitate conspicuus, indigena. אורה ortus est. אשכול vna, botrus. שבל

ה. ז.

אורה memoria. זכר meminit. אשמורה custodia. שמר custodiuit. אצורה periscelis. יצר incelsit.

מ

Mem capiti frequenter, fini raro additur.

מלוא

מַלְאֵךְ nuncius. לָאָר inusitato.
 מַרְבֵּץ cubile, p. bestia. רָבַץ iacuit,
 quieuit. מְרֻבָּץ eruditus. שֶׁבַל intel-
 tellexit. מִבְּאֵר dolor. בָּאָב doluit
 מַלְבֹּשׁ vestimentum. לָבַשׁ in-
 duit. מִרְחָב equitatus. רָחַב equita-
 uit, vectus est. מִשְׁפָּט iudicium.
 שָׁפַט iudicauit. מִסְכֵּן pauper, in-
 ops. סָבַן depauperauit. מִגְדוֹל tur-
 ris, à magnitudine. גָּדַל magnus
 fuit. שְׁלֵשׁ nudius tertius. שָׁלַשׁ
 tertio fecit.

ה. מ.

מִמְלָכָה regnum. מָלָה regnavit.
 מִבְּפֵלֶה duplicatio. כָּפַל duplica-
 uit. מִמִּשְׁכָּה dominium. מִשָּׁל do-
 minatus est. מִלְחָמָה pugna. לָחַם
 pugnavit.

מִבְּמִרְתָּה

ת. מ.

מִבְּמִרְתָּה rete piscatorium. כָּמַר
 reuoluit. מִשְׁלָחַת immissio. שָׁלַח
 misit. מִסְגָּרָה carcer claufura. סָגַר
 claufit. מִלְאָכָה opus. לָאָר inusi-
 tato.

נ.

Nun initio proprijs tantum
 nominibus conuenit.
 נִפְתָּלִים Neptalim. פָּתַל luctatus
 est. Genes. xxx. נִמְרוֹד Nimrod.
 Gen. x. מִרְדָּי rebellis fuit.

Nun in fine.

אֶלְמִן viduus. Ierem. l. j. אֶלְמִן
 חֲרִצֵּן Acinus vuæ. Numer. v. j. חֲרִצֵּן
 שְׁבִחוֹ quies. שָׁבַח quieuit. גִּרְוֹן fe-
 D curis.

curis. **בָּרָא** excidit. **חַשְׁבִּינָא** cogitatio. **חַשְׁבָּא** cogitavit. **כַּבְּשָׁן** fornax in quo lapides in calcé cremantur. Gen. xix. **כַּבֵּשׂ** subegit. **שִׁבְרוֹן** ebrietas. **שִׁבֵּר** inebriatus est. **קִינָמוֹן** cinnamonom. prou. 7. **קִינָם** interpretatio. **פְּתִילָא** interpretatus est. **פְּתִילָא** interpretatus est. **לִשְׁוֹן** ligo. instrumentum habens tres dentes, cuius vsus est ad amouendum firmum. **זְכָרוֹן** memoria. **זָכַר** meminuit recordatus est. **הֵדְרָא** hedra Ionæ 4. **הֵדְרָא** oblatio, munus. **סָרַב** obtulit. **רַעֲבָא** fames. **רַעֲבָא** esuriijt. **שִׁמְרוֹן** solitudo, defertum. **שִׁמְרוֹן** incultum est. defolauit. **שִׁמְרוֹן** interitus. **שִׁמְרוֹן** interijt. **טְרִיסְטִיא** tristitia. Malac. 3. **טְרִיסְטִיא** contristatus est.

est, denigratus est, pullatis vestibus indutus. **עַלְמָא** peruerfitas. **עַלְמָא** peruertit. **עַלְמָא** mensa. **עַלְמָא** misit.

ת thau initio.

תַּחְמָס accipiter, noctua auis rapax & immunda. **תַּחְמָס** polluit. rapuit. **תַּחְמָס** inclusio. **תַּחְמָס** inclusit intertextuit. **תַּחְמָס** discipul^o: dididit. **תַּחְמָס** amaritudo. **תַּחְמָס** amarum fuit. **תַּחְמָס** voluptas. **תַּחְמָס** oblectauit se. **תַּחְמָס** vlm^o, species abietis, aut cedri. **תַּחְמָס** fremuit, calcavit. **תַּחְמָס** cedrus buxus. Esaiæ 41.

D 2 ת thau

ת thau in fine.

מחרה crastina dies. מחר cras.
 תולעת vermiculus. תלע
 כתר corona. בחר coronatus
 fuit. בפורח propiciatorium. בפר
 propiciatus est, expiavit. דלקת
 infirmitas ardens. febris. דלק ar-
 sit, incendit. בהרת candor seu
 macula pustulæ. Leuit. xij. בחר
 febris. ægritudo exurens
 præ nimia caliditate. אדחס
 אדחס adulsit.
 אלה stultitia. אהל
 אהל vestis/linea. tunica. אהל
 אהל triticum, Zea spelta. אהל
 אהל totondit. אהל אהל fundus vasis.
 אהל. Esaiæ lj. אהל
 אהל metallum, æs. chalybs. אהל
 אהל solennitas, coetus, societas
 fe.

festum. אהל prohibuit, quia pro-
 hibebatur populo, ne in illa fie-
 ret opus. אהל regnum. אהל re-
 gnauit. אהל leuitas, facilitas.
 אהל leuis est. אהל postremum,
 nouissimum. אהל
 אהל stultitia. אהל stulte egit.
 אהל Sulphur Genes. xix. אהל
 אהל residuum. אהל superfuit.
 אהל quinta pars. אהל quin-
 que in foem. genere. אהל absci-
 fio אהל succidit. אהל incensum
 thymiana. אהל adoleuit, incen-
 dit.

ת ת

אהל somnus. sopor. אהל dor-
 mitauit. soporauit. אהל ab-
 sconditum. אהל abscondit. אהל

decor, pulchritudo. **פָּאָר** decoravit.

אָ **אָ**

תְּלַבְּוֹשׁתָּ vestitus. **לְבַשׁ** induit^o est.
תְּפָאֵר decor. **פָּאָר** decoravit.

אָ præpositum.

Iod præpositum propria fere nomina conficit, raro appellatiua.

יִצְחָק Isaac. **צָחַק** risit. Gen. 17. & 18.
יַעֲקֹב Jacob. **עָקַב** supplantavit
יַחֲזִיק Iaspis. **חָזַק** concussus est.
contritus est. **יָלַק** pera, faccus.
לָקַט collegit.

אָ in fine.

Iod in fine, nominum gentili-
um masculinorum, numeri-
um

lium, quæ ordinalia dicuntur,
& adiectiuorum quorundã for-
matiua est litera.

יְהוּדָי Iudæus. **יְהוּדָה** Iehuda.

סִירְיָא Syrus. **סִירְיָה** Syria.

מִצְרַיִם Aegyptius. **מִצְרַיִם** Aegypt^o.

זָרָא alienus. **זָרָא** alienauit.

שְׁלִישִׁי tertius. **שָׁלַשׁ** tertio fecit.

רְבִיעִי quartus. **רָבַע**.

Quænam puncta, quam ob cau-
sam, & quo loco, in nomi-
nibus perfectis mu-
tentur.

Quatuor sunt nominib. cau-
sæ mutandi puncta.

I. Regimen hoc est quando
nomen substantiuum substanti-

D 4 uo

uo iungitur in genitiuo, vt דָּבַר
verbum, דְּבַר יְהוָה verbum do-
mini.

2. Pronominum affixio, vt
חֶסֶד חֶסֶד pietas. חֶסֶד חֶסֶד pietas eius. No-
minibus eadem illa decem affi-
guntur pronomina, quæ ver-
bis, de quibus in compendio no-
stro diximus.

3. Pluralis numerus, vt מַלְכֵי
rex. מַלְכֵי reges. עֲנֵב עֲנֵב vua. עֲנֵבִים
vua.

4. Mutatio masculini gene-
ris in fœmininum, vt גְּדוּלָּה
mag. גְּדוּלָּה magna.

Quatuor sunt pūcta, Camets.
seu vocales, quę in no-
minibus mutationē } Tzere.
admittunt. } Sægol.
Holem.

De

De mutatione camets & Tzere.

Nomina perfecta, quæ gemi-
nūm habēt camets, vel camets
& Tzere, vel Tzere & camets,
primæ literæ punctum in regi- *In regimi-*
mine in scheua mutant, secun- *ne.*
dæ in pathah, vt דָּבַר verbum.

דְּבַר יְהוָה verbum domini.

זֶנֶן זֶנֶן fenex. זֶנֶן בֵּיתוֹ fenex domus
suæ.

חֲצַר חֲצַר הַמֶּלֶךְ hortus.
חֲצַר הַמֶּלֶךְ hortus re-
gis.

Aduertendum, quod in mu-
tatione punctorum, sub prima
gutturali, loco scheua ponatur
hateph pathah. Simplex enim
scheua literis gutturalibus ini-

D 5 tio

tio dictionis nunq̄ subijcitur.
שער crinis ראשו שער crinis capitis eius.

Quando autem Tzere non habet post se camets, sed aliud punctum, manet vbiq; inuariatum, vt תביל orbis. אפוד humerale. אברים præsepe.

Cum affixis.

Cum affixis hæc eadem nomina in singulari numero, primæ literæ punctum in scheua mutant, secundo inuariato manente. Cum affixis tamen pluralibus secundæ personæ בן & בים, secundum punctum in pathah conuertunt, vt in regimine, qd̄ subiectæ tibi indicabunt tabulæ.

domini.	verbum.	verbum.	
יהונה	דבר	דבר	regim.
			meum.

meum.	tuum.	eius viri.	
דברך	דברך	דברך	
nostrum.	vestrum.	eorum.	
דברנו	דברכם	דברם	
meum.	tuum fœ.	illius fœm.	
דברך	דברך	דברך	
nostrum.	vestrū fœ.	earum.	
דברנו	דברנו	דברנו	

Affixa. { Mafc. { Singul.
 { Plural.
 {
 { fœm. { Singul.
 { Plural.

Vides hic vbiq; prius camets mutatum in scheua, secundo non variato, nisi cum בן & בים.

Item:

domus suæ.	fenex.	
ביתו	זקן	regim.
meus.	tuus.	illius viri.
זקני	זקנך	זקנך
nostr.	vester.	eorum.
זקננו	זקנכם	זקנם
		eius fœm.
זקני	זקנך	זקנך
		earum.
זקננו	זקננו	זקננו

Absolut. { Mafc. { Singul.
 { Plural.
 {
 { fœm. { Singul.
 { Plural.

Sic etiam שער capillus.

De

De numero plurali horum nominum.

Pluralis numeri.

Horum nominum pluralis numerus primæ literæ vocalé mutat in scheua, secundamente inuariata, tertiæ radicali subijcitur hirc, accedentibus literis ים vt דְּבָרִים verba.

In regimine.

In regimine, mem à fine auferitur, & punctum hirc in tze-re communiter transmutatur. Primæ literæ punctum in hirc, secundæ in scheua transit, vt דְּבָרַי תְּנִיבֵי verba prophetæ.

Cum affixis.

Cum affixis, primo puncto in scheua mutato, secundum non variatur, nisi cum his plurali-

ralibus דְּבָרִים secundæ personæ, דְּבָרֵיהֶם tertiæ. Tum enim primæ literæ punctum est hirc, secundæ scheua, sicut in regimine, quod sequentes tibi ob oculos ponent tabellæ.

παράδειγμα pluralis numeri.

prophetæ. verba. verba. Absolut.

דְּבָרֵי הַנְּבִיאָה regim. דְּבָרִים

tua, eius viri.

דְּבָרַי דְּבָרֶיךָ דְּבָרָיו

nostra. vestra. eorum.

דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵיכֶם דְּבָרֵיהֶם

illius foem.

דְּבָרֵיהֶן דְּבָרֵיהֶן דְּבָרֵיהֶן

illarum.

דְּבָרֵיהֶן דְּבָרֵיהֶן דְּבָרֵיהֶן

Affixa.

{ Masc. }
{ Singular. }
{ Plural. }

{ Foem. }
{ Singular. }
{ Plural. }

In דְּבָרַי verba mea, iod pluralis numeri formatiua reiecta est, ne duo iod concurrant.

Item:

Item:

ביתא	זקין	regim.	זקנים	Abolut.	
זקין	זקנה		זקנים		
זקנה	זקנים		זקנים		} Singul. } Plural.
זקין	זקנה		זקנים	} Affixa. { Masc. } Fem. { Singul. } Plural.	
זקנה	זקנים		זקנים		

Vides hic quoque camets primæ literæ in scheua mutatum, quando non affigitur vllum ex his quatuor pronomibus, כִּם tunc enim loco scheua, sub Prima litera ponitur hirc, ne bis ponatur scheua continenter in principio vocabuli, quod fieri non potest. Secunda enim litera suum punctum in scheua mutat cum his
qua-

quatuor pronomibus, propter multitudinem syllabarum, & accentum, qui semper est in illis pronomibus. Si ergo scheua, primæ literæ quoque subijceretur, dicendum esset, דבריהם quod nulla ratione fieri potest, quare prius in hirc mutatur, דבריהם

Eodem modo se habet punctorum seu vocalium permutatio in שֵׁעַר a שְׁעָרִים.

Permutantur vocales longæ cum breuibus, maxime vero in scheua. aut syllabæ duæ in vnam constringuntur, breuitatis vel euphoniæ causa. Elegantius enim & breuius dicitur דבריהם

Causa mutationis punctorum.

דְּבָרִים verba, & דְּבַר יְהוָה verbum domini, quá דְּבָרִים aut דְּבַר יְהוָה. Eodem modo maiori cum venustate & breuitate pronunciat, & quasi per syncopé proferatur דְּבָרֵיכֶם verba vestra, & דְּבָרֵי אֱמֶת verba veritatis, pro דְּבָרִים אֱמֶת, aut דְּבָרֵי אֱמֶת, aut דְּבָרִים אֱמֶת.

De puncti sægol mutatione.

Nomina geminum habentia sægol, quorum ingens est numerus, & quæ primo loco Tzeze, secundo sægol habent, propter regimen numero singulari nihil mutant. Cum affixis vero punctum primæ literæ in hirc conuertunt, secundę in scheua, Ha,

Habentq; hæc nomina accentū in penultima.

παράδειγμα singularis numeri.

regis.		vestis.			
הַמֶּלֶךְ	בְּגָד	regim.	בְּגָד	Absolut.	
בְּגָדוֹ	בְּגָדְךָ	בְּגָדוֹ		Affixa.	Masc. { Singul. Plural.
בְּגָדָיו	בְּגָדְכֶם	בְּגָדֵם			
בְּגָדֵי	בְּגָדֶה	בְּגָדֶה			Fcem. { Singul. Plural.
בְּגָדָיו	בְּגָדֶיךָ	בְּגָדֶיךָ			

Item:

generationum.		liber.			
הַתּוֹלְדוֹת	סִפְרֵי	regim.	סִפְרֵי	Absolut.	
סִפְרֵי	סִפְרֶיךָ	סִפְרֵי		Affixa.	Masc. { Singul. Plural.
סִפְרֵיהֶם	סִפְרֶיכֶם	סִפְרֵם			
סִפְרֵיהֶם	סִפְרֶיהֶם	סִפְרֵיהֶם			Fcem. { Singul. Plural.
סִפְרֵיהֶם	סִפְרֶיךָ	סִפְרֶיךָ			

E In

In plurali numero mutantur hæc nomina, sicut ea quæ geminum habent camets, vt enim dicitur. **בְּגָדִים** a **בֶּגֶד**, sic etiam **בְּגָדִים** a **בֶּגֶד**. In regimine. **בְּגָדָי**. Cum affixis. **בְּגָדָי**

παράθεγμα pluralis numeri.

regis.	vestes.	vestes.	
הַמֶּלֶךְ	בְּגָדָי	regim.	בְּגָדִים
			Abolut.
בְּגָדִי	בְּגָדָי	בְּגָדָי	} Singul.
בְּגָדַי	בְּגָדֵי	בְּגָדֵי	
בְּגָדֵי	בְּגָדֵי	בְּגָדֵי	} Singul.
בְּגָדֵי	בְּגָדֵי	בְּגָדֵי	

Prima litera existente gutturali, quæ geminum habent sægol, prius commutant in pathah, vt. **חַסְדֵּי** pietas eius. **חַסְדֵּי** pietas tua. **חַסְדֵּי** pietas mea.

עֶבֶר

עֶבֶר seruus. **עֶבְרֵי** seruus eius. **עֶבְרֵי** seruus tuus. **עֶבְרֵי** seruus meus.

In plurali **עֶבְרִים** serui. In regimine. **עֶבְרֵי יְהוָה** serui domini. Cú affixis. **עֶבְרֵי** serui eius. **עֶבְרֵי** serui tui. **עֶבְרֵי** serui mei.

Sic etiam dicimus **מֶלֶךְ** rex. **מֶלֶכְךָ** rex eius. **מֶלֶכְךָ** rex tuus. **מֶלֶכְךָ** rex meus.

In plurali **מַלְכִים** reges. In regimine **מַלְכֵי אֶרֶץ** reges terræ. Cum affixis **מַלְכֵיהֶם** reges eorum.

Quando tertia litera nominum habentium bis sægol est **ח** vel **ע**, mutatur posterius sægol in pathah, vt. **צִמְחָה** germen. **זֵרַע** fermen. Cú affixis.

E 2 **זֵרַעוּ**

וְרֵעִי semen illius. זֶרַע־יִשְׂרָאֵל semen tuum. וְרֵעִי femem meum.

In plurali נְרֵעִים femina. Cum affixis. וְרֵעֵי femina eius. וְרֵעֵיהֶם femina eorum.

Geminum sægol transit plerunque in geminum, pathah, media existente ה vel ע, vt זֶרַע puer. וְרֵעֵי puer eius. זֶרַע־יִשְׂרָאֵל puer tuus.

In plurali וְרֵעִים pueri. In regimine זֶרַע־יִשְׂרָאֵל. Cum affixis וְרֵעֵי. Sic & זֶרַע־יִשְׂרָאֵל torrens. fluuius.

De mutatione puncti holem.

Holem mutatur tatum subsequente sægol, vt וְרֵעֵי auris. וְרֵעֵי men-

menfis. וְרֵעֵי sanctitas. In singulari ob constructionem non mutatur. vt וְרֵעֵי יְהוָה sanctitas domini. Cum omnibus affixis, & in plurali numero holem in haphcamets vertitur, & sægol in scheua.

παράδειγμα singularis numeri.

domini	sanctitas.		
וְרֵעֵי יְהוָה	וְרֵעֵי קֹדֶשׁ	regim.	וְרֵעֵי Absolut.
וְרֵעֵי יְהוָה	וְרֵעֵי קֹדֶשׁ	} Affixa.	} Masc. { Singul. } Plural.
וְרֵעֵי יְהוָה	וְרֵעֵי קֹדֶשׁ		
וְרֵעֵי יְהוָה	וְרֵעֵי קֹדֶשׁ	} Fem.	} Singul. } Plural.
וְרֵעֵי יְהוָה	וְרֵעֵי קֹדֶשׁ		

παράδειγμα pluralis numeri.

E 3 fan.

sanctitates,

regim. **קדשים** Absolut.

קדשיו	} Affixa.	} Masc.	Singul.
קדשיו			Plural.
קדשיהם		} Fœm.	Singul.
קדשיהן			Plural.

Secunda litera existente vel א, vel ה, prima camets habebit, se cunda hateph camets, vt.

pastoris tabernaculum. regim. **אהל** Absolut.

אהלי	} Affixa.	} Masc.	Singul.
אהליהם			Plural.
אהליהן		} Fœm.	Singul.
אהליהן			Plural.

Plu.

Plural. numer.

pastorum. tabernacula. regim. **אהלים** Absolut.

אהלי	} Affixa.	} Masc.	Singul.
אהליהם			Plural.
אהליהן		} Fœm.	Singul.
אהליהן			Plural.

Sic **תאיר** forma. **תאיריו** forma eius, & cætera.

De nominibus fœminini generis in ה he desinentibus.

Nomina fœminini generis in he desinentia, cum camets & accentu sub litera, quæ ה he antecedit, ob constructionem mutant ה he in ה thau, præce-

dente pathah. vt צדקה iusticia.
יהנה צדקה יהנה iusticia domini.

Et cum pronomine affixo
צדקתו iusticia eius. Vbi ante
thau, loco pathah, ne cogamur
dages literæ thau infigere, ne-
cessario ponitur camets. Thau
enim ex הhe fœminini generis
nota commutatum nunquam
recipit dages.

*Secundum
punctum
quando
mutatur.*

Cum כה & כו manet pathah,
sicut in constructione. Secun-
dum punctum tunc tantum
mutatur, quando nomina sunt
eius formæ, cuius est צדקה, hoc
est, quando post scheua sequi-
tur geminum camets, vt ברכה
benedictio. tunc prius camets
mutatur in scheua, & scheua
quod

quod est sub prima litera, in hi-
ric, ne bis continenter ponatur
scheua in principio vocabuli, vt
ברכה יהנה benedictio domini.
ברכתו benedictio eius.

Alia cuiusuis formæ nihil o-
mnino mutant, nisi in regimi-
ne, camets fœmininum in pa-
thah, vt גזלה & גזלתו rapina.
Sic חכמה sapientia, חכמת &
חכמתה

παρὰδειγμα singularis nu-
meri.

domini	iusticia.	iusticia.
יהנה	צדקה regim.	צדקה Absolut

E 5 צדקתו

צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	} Affixa.	} Masc.	Singul.
צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְכֶם	צִדְקָתְכֶם			Plural.
צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	} Affixa.	} Fœm.	Singul.
צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְכֶם	צִדְקָתְכֶם			Plural.

In plurali hæc nomina fœminina quoties recipiunt pronomina affixa, ponitur iod inter thau, notam numeri pluralis, & ipsum pronomen, vt צִדְקָתְךָ iusticiæ. צִדְקָתְךָ iustitiæ tuæ. צִדְקָתְךָ iusticiæ meæ, sine e-penthesi iod, propter euitandum binorum iod concursum.

Tertiæ personæ pluralis vtroque genere interdum pronomen est הֵם vel הֵן præcedente iod, vt צִדְקָתְהֶם & צִדְקָתְהֵן in-

interdú mem, vel nun siue iod, vt צִדְקָתְךָ & צִדְקָתְךָ.

παράδειγμα pluralis numeri.

צִדְקָתְךָ regim. צִדְקָתְךָ Absolut.

צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	} Affixa.	} M.	Singul.
צִדְקָתְכֶם	צִדְקָתְכֶם	צִדְקָתְכֶם			Pl.
	vel צִדְקָתְךָ:		} Affixa.	} F.	Singul.
צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ			Pl.
צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ	צִדְקָתְךָ			
	vel צִדְקָתְךָ:				

DE NOMINIBVS IMPERFECTIS.

Imperfectorum nominum à Grammaticis alia vocantur defective.

defectiua, alia quiescentia, alia geminata.

Horum etiam quædam radicalibus tantum constant literis quædam cum radicalibus hæmanticas quasdam adsciscunt.

Defectiua. Defectiua nomina appellantur, quæ nun prima radicali carent, vt **עֲלִיָּה** eleuatio, a **עָלָה** eleuauit, **אֲרִיָּה** apprehensio, a **אַרְבָּה** apprehendit. Cum hæmantica litera. **מִטְעָה** plantatio a **עָטָה** plantauit.

Huius formę sunt omnia nomina, quæ mem literam hæmanticam cum pathah in capite habent, sequente statim dages, vt :

מִבְּרָה

מִבְּרָה percussor. **בָּרָה** percussit.
מִטְעָה profectio. **עָטָה** profectus est.
מִיָּדָה dissipatio. **יָדָה** dissipauit.
מִשְׁרָה ferra. **שָׂרָה** ferrauit.
מִבְּבֹלָה diluuium. a. **בָּבָלָה** defluxit.
מִטְרָה custodia, carcer. **טָרָה** custo-
 diuit. **מִצְבָּה** ruina. **צָבָה** corruit.
מִקְבָּה foramen. **קָבָה** perforauit.
מִצְלָה liberatio. **צָלָה** liberauit.
מִכְרָה cognitio. **כָּרָה** cognouit.

He litera a fronte hæmantica est, in calce nota fœminini generis.

Sunt & defectiua nomina Peiod cum litera hæmantica, vt:

מִצְבָּה } statua, titulus. **צָבָה** statuit.
מִצְבָּה }
מִצְבָּה } a
מִצְעָה } stratū, lectul'. **צָעָה** strauit.

In

In his nominibus defectiuis nulla fit punctorum mutatio. Syllaba enim breuem habens vocalem, quam aut dages, aut scheua quiescens finiat, punctu suum nunquam mutat.

Quiescentia.

Quiescentium nominum varie sunt species. Quiescentia prima iod, vt.

יָדָע scientia. יָדַע sciuit.
 עֲצָה consilium. עֲצָה consuluit.
 שָׁנָה somnus. שָׁנַח dormiuit.

Hæc nomina in regimine, & cum affixis Tzere mutant in scheua. Camets vero in pathah, in regimine tantum singulari.

æter-

æternus.	fomnus.	fomnus.	
עוֹלָם	שֹׁנָה	regim. שֹׁנָה	Absolut.
שֹׁנָה	שֹׁנָה	שֹׁנָה	Affixa. Singul.
perpetui.	fomni.		
עוֹלָם	שֹׁנָה	regim. שֹׁנָה	Absolut.
שֹׁנָה	שֹׁנָה	שֹׁנָה	Affixa. Plural.

Cum litera hæmantica.

Huius formæ omnia fere sunt nomina, quæ mem vel thau in capite habent cum holem, vt :
 מוֹשֵׁב cathedra. יָשַׁב sedit.
 מוֹשֵׁשׁ laqueus. שָׁשׁ illaqueauit, laqueum tetendit.
 In plurali: מוֹשְׁבִים cathedræ, & מוֹשְׁשִׁים Laquei. Camets enim hic in plurali non mutatur, Tzere autem in scheua vertitur.

Quo-

Quomodo verò ob constructionem & affixa camets & Tze re in secunda syllaba mutentur, videbis superius in דבר & יצא.

Sic. תושב aduena, incola. ישב habitauit. תורה Lex. ירה docuit.

תובנה reprehensio. יבה reprehendit. תולדה Generatio, natiuitas.

ילד genuit, peperit.

ה He in fine nota est foemini generis.

מוסר castigatio. יסר castigauit.

Sic תוחלת spes. a. יחל sperauit.

תולדה generatio. ילד genuit, peperit.

2. Quiescentia secunda Vau, duarum litterarum, cum vocalibus tantum longis.

Ca-

Cum { peregrinus. } non mutatur.
aduena. }
Cui { עיר vrbs. ערים vrbs. עריי vrbs eius.
יום dies. ימים plur. ימיו dies eius.
שוב appetitus. plur. שובים.

Cum additione litterarum hæmanticarum, vt. מוסב locus. מלוז hospicium, diuerforium.

Camets sub mem vbique in scheua mutatur, vt מוסב locus habitationis tuæ. מוסבו locus eius.

מבונה intelligentia. בון intellexit.

תלונה murmur. לון murmurauit.

ה He foeminini generis nota est in fine.

ה He foeminini generis nota est in fine.

F

בונה

requies. **הנחה** quicuit. **גור**
 tritura. **ארוש** trituravit.
 laguncula. vasculum. **סוה**
 inunxit. **קום** seges erecta.
 surrexit. **ערוו** superbia. **זר** super-
 biuit. **צורה** esca. **צור** venatus est.
צורה
 testimonium. **עור** testifica-
 tus est.

חיצון externus.

חור externa.

בושת **בבושת** **בושה** **בבושה**
 cōfusio. **בוש** cōfusus est.

Quiescentia tertia Aleph.

צבא militia. verbo simile **צבא** mi-
 litavit. **צבא** scirpus iuncus. **צבא**
 bibit.

bibit inorspsit. **טמא** immundus
 pollutus fuit. **טמא** eleua-
 tio. **טמא** eleuauit. **בלא** carcer. **בלא**
 vetuit clausit.

קנא } **קנא** emulus. **קנא** emulat^o est.
קנא

חטא } **חטא** peccatum **חטא** peccauit.
חטא

מלא } plenitudo **מלא** plen^o fuit
מלא

Cum gemino camets, eodē
 modo puncta mutant vt **בבן** in
 perfectis, vt:

regis.	exercitus.	exercitus.	
צבא	צבא	regim.	צבא
צבא	צבא		צבא
			צבא
in plur.			
צבאות	צבאות	regim:	צבאות
צבאות	צבאות		צבאות
			צבאות

Cum gemino sægol, eodem modo puncta mutant, vt perfecta eius formæ, vide superius בָּגַד. Vnum בסא solium, sedes, cū dages in media, in regimine nō variatur. Cum affixis, & plurali, Tzere mutatur in scheua siue dages.

יְהוּדָה regim. נְסֹא Absolut.

בְּסֹא regim. בְּסֹא Affixa.

In plurali.

בְּסֹאוֹת regim. בְּסֹאוֹת Absolut.

בְּסֹאוֹתָי regim. בְּסֹאוֹתָי Affixa.

Quiescentia tertia he, vt שְׁנָה annus. שְׁפָה labium: פֶּאֶה angulus, extremitas. Prima vocalis in scheua mutatur.

testul.

מִטָּה regim. מִטָּה Absolut.

מִטָּה regim. מִטָּה Affixa.

In

In plurali.

מִטָּה regim. מִטָּה Absolut.

מִטָּה regim. מִטָּה Affixa.

Multa he tertiam radicalem in iod conuertunt præcedente hirc.

Cum camets, vt.

אֶלֶף affatura a אֶלֶף affauit.

Camets in scheua in constructione mutatur, vt - אֶשׁ אֶלֶף affum igni.

Cum scheua, vt פְּרִי fructus, a פְּרִיהוּ fructificauit. פְּרִי fructus eius.

בְּרִי vas. instrumentum. בְּרִי vas eius. בְּרִי vas tuum. Plural. בְּרִים vt בְּרִים in בְּרִים.

Cum holem, vt חֹלִי infirmitas a חֹלִיהוּ ægrotauit. Holem in ha-

F 3 teph

tephcamets mutant, vt חליו infirmitas ei. חליו infirmitas tua. sicut כרש

Cum sægol, vt כרש pannus sericus, vestis serica.

Et cum ת thau in fine, vt עמית proximus. עמיתך proximus tuus.

Item cum holem ante thau in fine, vt אחות foror. אחותך foror tua.

Plural.

regis.	sorores.	sorores.	
אחות המלך	אחיות	אחיות	regim. Absolut.
אחיותיהם	אחיותיך		cum affix.

Sic & גלות exilium, sed camets hic manet inuariatum.

Item cum nun in fine, vt רצון voluntas. רצונו voluntas eius.

רצונו

רצונו voluntas tua.

Sunt etiam quædam huius formę cum hirc, habentia nun in fine adiectū, præcedente iod mobili, vt:

בנה ædificatio. בנה ædificauit. עניו negociū. ענה occupatus fuit. קנה possessio. קנה possedit.

Nonnulla ה he abiecto, duas tantum retinent literas. vt אב pater. אח frater. י manus.

osium filiorū. Eber.			regim.	אב	Absolut. distinguuntur.
meus.	tuus.	eius			
אבני	אבניך	אבניו	Affixa.	} Masc. {	} Singul. { } Plural.
אבניך	אבניו	אבניהם			
אבניך	אבניו	אבניהם			
אבניך	אבניו	אבניהם			

F 4 Vt

vt iod adijciatur vides.

Plural.

Leuitarum patres patres Absolut.

אבות אבות regim. אבות אבות

אבותיה אבותיה אבותיה אבותיה

אבותיהם אבותיהם אבותיהם אבותיהם

vel אבותיהם

אבותיה אבותיה אבותיה אבותיה

אבותיהם אבותיהם אבותיהם אבותיהם

vel אבותיהם

Affix. { Masc. { Si. Pl. Fem. { Si. Pl.

Sic & אחי frater. Sed plurale אחים fratres.

Ioseph. regim. Absolut. אחי אחים אחי אחים

אחי אחי אחיהם אחיהם Affix. { Singul. Plural.

Sic בן filius. Plural. בני. in regimine בני איש filij viri.

שם nomen in regimine בניו שם nomen

nomen filij sui שמו & שמו nomen tuum שמו nomen illius. שמי nomen meum.

Plural.

Ischmael filiorum nomina nomina. שמוה in reg. שמוה absol. שמוה בני ישרא

Cum affixis vt in פאה a פאה.

Sunt & quiescentia tertia ה he, cum additione mem, vel thau a fronte, cum hirc, scheua immobili sequente, vt מצוה praeceptum. מצוה munus מצוה spes.

Ante gutturales, mem & thau pathah habent, vt מצוה a-cerra מצוה concupiscentia.

In regimine, & cum affixis, ה he in רaphatum mutatur, vt מצוה praeceptum domini.

F 5 מצוה

מִצְוָהוּ præceptum eius.

Quando sægol præcedit he literam, vt מִצְוָה possessio. מִצְוָהוּ turma, in regimine singulari sægol transit in Tzere. Pluralis numerus, & omnia affixa perdunt he, vt :

ouium. possessio. Absolut. מִצְוָהוּ regim. מִצְוָהוּ
מִצְוָהוּ מִצְוָהוּ מִצְוָהוּ } M.
Hic הוּ & דַּף. sunt. מִצְוָהוּ cū af. } F.

Plural.

boum possessiones. possessiones. Absolut. מִצְוָהוּ regim. מִצְוָהוּ
מִצְוָהוּ } Cum affixis. } Masc.
מִצְוָהוּ } } Fœem.

Geminata.

Multa nomina geminata, id est, quorum duæ posteriores literæ sunt eadem, altera abiecta duas

duas tantum retinent. Ex quibus, quæ longam habent vocalem, mutant illam in breuem; propter dages sequens, quod apparere facit litera vel syllaba aduentitia.

Cum camets, vt תָּם mare. תָּם integritas camets in pathah mutant, vt תָּם maria.

viri. integritas. Absolut. תָּם regim. תָּם

תָּם } Cum affixis. } Masc.
תָּם } } Fœem.
In plur. תָּם תָּם } xis.

Cum pathah, vt תָּם pauper, a תָּם ad paupertatem redactus est. תָּם canistrum, a תָּם

In plurali. תָּם & תָּם.

Cum Tzere, vt תָּם dens. Tzere in hiric. תָּם dens eius. תָּם dens tuus. תָּם

meus.

meus. In duali numero, propter duplicem dentium ordinē. שנים dentes. שניו dentes eius. שמי דentes mei.

סו nidus. סו nidus eius. נידים nidi.

Cum holem, vt. חס decretum, statutum, a חס decreuit statuit, חז fortitudo, ab חז fortis fuit. Holé in kibuts mutatur, vt חז fortitudo ei. חז fortitudo tua. חז fortitudo mea.

In plurali חז fortitudines.

Interdum holem istud in hethph camets conuertitur, vt. חז in fortitudine tua.

Item cum mem a capite, vt. מסה velum, a מסה velauit, texit. In regimine מסה האהל velum tabernaculi מסה velum eius. In pl. מסה vela.

Sic

Sic מצץ clypeus. מצץ clypeus eius. In plur. מצצים clypei.

Item מצץ fortitudo. מצץ fortitudo eius. In plur. מצצים fortitudines.

Horum nominum camets sub hæmantico mem, nusquam mutatur.

Geminata quædam per primæ radicalis repetitionem, quatuor fiunt literarum. vt מצץ *Nomina quatuor literarum.* cymbalum, tintinnabulum, a מצץ tinnuit. מצץ cymbala, tintinnabula.

מצץ vertex capitis. a מצץ incuruauit se, humiliauit verticem. מצץ lagena, a מצץ euacuauit.

Reperiuntur & nomina quatuor literarum tertiæ radicalis

ge

geminacione, vt **רִצֵּן** viridis, a
רִצָּן viruit. **שֵׁשֶׁן** quietus, opulen-
tus **שֵׁשֶׁן** quieuit.

*Nomina
quinq; lite-
rarum.*

Reperiuntur etiam quinq;
literarum nomina geminatio-
ne secundæ pariter radicalis, &
tertiæ, vt **רִצֵּרֶס** impense viridis.
vel subviridis. **רִצֵּרֶס** impense
ruffus. vel subruffus.

Geminatio enim illa vim ha-
bet vel augendi, vel minuendi.

*Quatuor
distinctæ
literæ.*

Sunt quoq; aliquot nomina
quatuor distinctarum literarū.
vt **רִצֵּן** legatus. **רִצֵּן** paradifus.
hortus. **רִצֵּן** concubina. **רִצֵּן** fe-
curis. **רִצֵּן** spina.

*Quinq; di-
stinctæ & li-
teræ.*

Item quinq; literarum distin-
ctarum, vt **רִצֵּן** rana. **רִצֵּן** ve-
stis lanca, vel linea.

Cæ-

Cæterum noīa quę quatuor
aut quinq; distinctas cōtinēt li-
teras, nō tā hebraica sunt, q̄ exo-
tica, & in hebraismum inuecta.

Varia nominum ratio.

Adiectiuum vtroq; genere.

גִּדּוּל magnus. **גִּדּוּלִים** Masculi.

In plurali.

גִּדּוּלָה magna. **גִּדּוּלוֹת** Fœmi.

Substātiuū vtroq; genere.

שִׁיר Canticum. **שִׁירִים** Masculi.

שִׁירָה Cantilena **שִׁירוֹת** Fœmi.

In plurali.

אוֹר lumen **אוֹרִים** Masculi.

אוֹרָה lux. **אוֹרוֹת** Fœmi.

Masculinum cum plurali
fœminino.

שִׁלְטָן mensa. **שִׁלְטָנוֹת** mensæ.

in plu-

in plur.

munus. מוֹנֵה מוֹנֵה munera.

Fœmininum cum plurali
masculino.frumentum. חִטָּה חִטִּים fruméta.
in plur.

Apis. אֵפִיס אֵפִיס apes.

Masculinum cum utroque
plurali.generatio. דוֹר דוֹרִים } ones.
דוֹרוֹת }
in plural.fenestra. חַלּוֹן חַלּוֹנִים } fenestra.
חַלּוֹנוֹת }Fœmininum cum utroque
plurali.

אֵימָה

terror: אֵימָה אֵימִים } terrores
אֵימוֹת }

in plural.

pinnaculú. פִּנְנָק פִּנְנָקִים } pinnacula
angulus. פְּנוּיָה פְּנוּיָה }Vtrunque singulare, cum plurali
masculino.piscis. in plur. דָּג דָּגִים } pisces.
דָּגִים }Vtrunq; singulare cum plurali
fœminino.balthe. חַגְרוֹת חַגְרוֹת balthei, zone
חַגְרוֹת } zonacollis in plur. גִּבְעוֹת גִּבְעוֹת colles.
גִּבְעוֹת }turbo té. סְעָרָה סְעָרָה tépestates
סְעָרָה } pestas.

G Sin

Singulare tantum.

שֶׁמֶשׁ Sol. לְוַיָּהּ Luna. לֶחֶם panis.

וַיַּיִן vinum.

Nomina metallorum, vt זָהָב aurum. כֶּסֶף argentum. בְּרִיז stannū
בְּרִזָּה ferrum.

Plural. tantum mascul.

נְעוּרִים adolescentia, iuuentus.

זָקְנִים senectus. בְּתוּלִים virginitas.

Plural. tantum fœmin.

נְקוּדוֹת puncta. לְלֵאוֹת fibulæ.

צְנִיפוֹת emunctoria.

Plural. tantum utroque
genere.

אֲלֵמִים

אֲלֵמִים

אֲמִים

manipuli.

populi.

אֲלֵמוֹת

אֲמוֹת

Duale tantum.

מֵיִם aqua. שָׁמַיִם coeli. מוֹלָה
מֵיִם lumbi.

De modo & via indagandæ ac
inueniendę radicis seu
thematis.

Radix seu thema, est prima
dictio, dictionarijs inserta. Sunt
autem dictionarij ad ordinem
elementorum cōscripti, vt pri-
ma sint verba, quæ incipiunt ab
aleph. & in his prima rursus,
quæ proximam literam habent

G 2 beth.

beth, & sic deinceps. Inuestigaturus autem oblatæ vocis radicem, in primis versionem considerabis latinam, atque inde colliges num aliqua litera ad caput verbi accesserit, quæ vicem gerat præpositionis alicuius, vel aduerbij, vel coniunctionis, cuiusmodi esse solent וּבְנֵלִם, aut pronominis relatiui, vt וְ vel הֵ. Deinde attendes a fine, an aliqua vel litera, vel syllaba ex duabus literis cõflata, affixum pronomen exhibens, accreuerit. Postremo explorabis num quæ literæ, aut syllabæ reperiantur, quæ vel tempus, vel modum, vel personam, vel coniugationem aliam constituent. Aduen-

ticias

ticias has extraneas in vniuersum tam literas quam syllabas amputabis omnes, quod deinde remanet, radix haud dubiè erit. quæ tribus literis plurimùm constabit, si nomen est, aut verbum, vt Psalm. 51.

וְיִחַשְׁתָּאֵי & a peccato meo. Versio innuit Vau schurec a capite coniunctionem valere copulatiuam. Mem, præpositionem, Iod a fine pronomen efficere. Thau vero, ex he litera, fœmini generis nota, factum, quibus omnibus reiectis, manet radix חָטָא. Sic eodem psalmo.

וּבְבִסְתִי Lauabis me. a frõte thau literam secundæ personæ, futuri, singularis numeri masculini

G 3 ge-

generis indicem refecabis. a calce affixum pronomen primæ personæ, singularis numeri, nuda deinde extrahitur radix triū literarū **בבב**. quā ad lexicō reuocabis, & disces vocis significatū.

Quod si post seruales amputatas non tres remanserint literæ, sed tantum duæ, aut vna, memineras literam vnā, aut duas a radice excidisse. Acriter itaq; tūc pensitatione examinabis, an restituenta sit prima, an media, an vltima, an simul prima & tertia.

Præpones igitur nun, vel iod, aut interpones Vau, aut postpones he, aut secundā geminabis. Aut pariter præpones nun, vel iod, & postpones he, atque sin-

gu.

gulis vicibus dictionarium confules, donec radicem inuenias, vt verbi gratia, si occurrat **אברהם** voluistis, vehementer addubita bit in exercitatus, quid abijciat, quid reuocet ad explēdum thema. Non pigebit ergo tentare in initio omnia, explorare, discutere, dū certū quid excutiat, vt ad lexicon referat **נאב**, & **יאב**, & **אבב**, & **אבה**, donec certa ratione deprehendatur **אברהם** factū esse ex **אבה** voluit, adiecta syllaba **הם** secundæ personæ plur. numeri, masculini generis nota, & mutata vltima substāiali he, in iod.

Sic psalmo primo **הדפני** proieciēt, agitabit eum, reiecta à fronte Thau litera, tertiæ personæ

G 4 fu-

futuri singularis numeri, fœmini generis indice, & a calce ^ו pronomine affixo, tertiæ personæ, singularis numeri, masculini generis. si duabus literis tum remanentibus, dalet̄h scilicet & Pe, præponas nun, exoritur radix ^{נן}, quam lexicon te docet̄ significare, proiecit, agitavit.

Sic vocem ^{נן} percutite, præparabis ad iudicium & examen, si, postquã ademeris he, & vau, postliminioq; reduxeris in suum locum nun & he, adhibeas dictionarios, qui respondebũt ^{נן} id sonare, quod Romanis percussit.

Psalmo 18. ^ו & inclinavit,
re-

reiecta vau, a fronte, coiunctione copulatiua, reuocante futurum ad præteritum, & Iod tertiæ personæ futuri masculini generis indice, remanet vna substãtialis tantũ litera Theth, cui si præponas nun, & postponas he exoritur radix ^{נן} quam si dictionarium consulas, inuenies significare inclinavit.

Literæ idcirco deciduæ diligenter sunt animo imprimendæ, vt posteaquam per inflexionem vocis, vna vel altera litera fuerit amissa, velociter m̄tem per omnia circumferēs elementa caduca, verbum in censuram positum instaures.

A capite verborum sæpe a-

G 5 uel.

ucllitur nun, vt **נָשָׁא** accessit. **נָשָׁא** accede.

Iod quoq; iam simpliciter à capite abijcitur, iam in vau cõmutatur, vt **נָשָׁא** sciuit. **נָשָׁא** scito. **נָשָׁא** notum fecit.

Aleph rarius perditur **נָשָׁא** dicam pro **נָשָׁא**, ab **נָשָׁא** dixit.

E medio protruditur vau, vt **נָשָׁא** intellexit. **נָשָׁא** intelligens.

A fine aufertur he, vt **נָשָׁא** mi grauit. **נָשָׁא** migrauerunt. Interdum in iod euanescit, vt **נָשָׁא** migraſtis.

Adhæc quoties litera geminatur, potest semel abijci, vt **נָשָׁא** & **נָשָׁא** circuiuit. **נָשָׁא** & **נָשָׁא** circuiuerunt.

De.

Defectiuo igitur themate oblato, variè, multipliciterque tentandum est ab initio, vt iam dictum est, num à capite reiectum sit nun, vel iod, num Vau è medio, num he à calce, num li tera duplicata, semel omiſſa sit, num iod vel nun à parte priorè, atque à posteriore simul he, perditæ sint. Hac certe ratione, si paucorum mensium exercitatio eam confirmet, laborque omnia vincès accedat, originum atque radice peruestigatio expedita & plana reddetur, quæ initio difficilima esse videbatur.

Plura aliquot inuestigandæ radice exempla studiosis adolescentibus subijciam.

Pſalmo

Pfalmo primo וְבַתּוֹרָתוֹ & in lege eius. Vau schurec a capite cōiunctio est copulatiua. beth præpositio. Vau in fine pronomen affixum efficit tertiæ personæ, singularis numeri, generis masculini, quibus resectis, & loco posterioris Thau, he litera, ex qua factum est, reposita, manet תּוֹרָה nomen, a radice יָרָה Iod in Vau cum holem mutato, & Thau litera hæmantica præposita.

Pfalmo nono. וַיִּבְטְחוּ & sperabunt. Vau a fronte coniunctio est copulatiua. Iod index tertiæ personæ futuri, masculini generis, Vau in fine index pluralis numeri, quibus detractis remanet

manet radix nuda בָּטָח sperauit.

Pfalmo septimo וַיִּקְרָא & eripe me. Vau coniunctio est a capite, he & iod literæ characteristica, tertiæ coniugationis, וַיִּ affixum pronomen primæ personæ, singularis numeri, quæ omnia vbi amputaueris, duabus literis, tzade & lamed, remanentibus, præpone nun, & radicem habebis וַיִּקְרָא liberatus est.

Prouerbior. tertio לְעֵצְמוֹתַי ossibus tuis. Lamed articulus est datiuus casus. Caph in fine affixum. Iod ante Caph, epenthesis, quam exigit plurale scem. ante pronomen affixum, וַיִּ nota est pluralis numeri, his omnibus abiectis, remanet radix. עֵצַם quam

quam referes ad lexicon.

Ecclesiast. 2. **וַיִּשְׁקֵהוּ** ad irrigandum. Lamed litera est bac lam infinitiuo adfuta. Sequēs litera he characteristica est tertiæ coniugationis, **וַיִּ** ex he tertia radicali factum est in infinitiuo. quibus omnibus detractis, remanent duæ literæ **וּשׁ**, his si addas **וַיִּ** fit **וַיִּשְׁקֵהוּ** bibit, inde **וַיִּשְׁקֵהוּ** fecit bibere, seu irrigauit. Infinit. **וַיִּשְׁקֵהוּ**

DE ACCENTIBVS.

De accentibus inter Grammaticos non conuenit. Nos hic pauca quædam de eis dicemus, Heliam Leuitam potissimum se-

sequentes, qui triginta numerat accentus, quos distribuit, in quatuordecim reges, vndecim ministros, & quinque medios, quinqueque reges sunt, nequeque ministri.

Reges sunt, qui regia quadam *Reges.* sublimitate in oratione præminentes, veluti dominiū quoddam habent, dictionem, versum, aut qualemcunque pericopam, à consequenti verborum contextu separates, his enim comata, cola, & periodi significantur.

Ministri sunt, qui regibus de bitum præstantes seruiendi *Ministri.* inueniuntur, partim præeunt, partim sequuntur, dictiones quibus assignantur, celeritate quadam, ad distinctionem, quam soli reges

reges præstant, cogentes.

Neque reges, neque ministri sunt, qui potestatem habent, si non per omnia regibus æquiparandam, ministris tamen præ-rant; superiorem.

Eleuatur tono syllaba, vbi-cunque accentus figura figitur:

Nonnulli accentus diuersis appellatur nominibus.

Quatuordecim regum nomi-na, figure, & quo quisque dictionis loco con-fideat.

^{אֲתַנַּח} athnach, vel ^{אֲתַנַּחְתָּא} athna-
chta.

panfa.

^{זַרְקָא} zarka, sparfor. 2.

^{זַרְקָא גְדוֹל} zakeph gadol, creator, 3.
magnus.

^{זַרְקָא קָטָן} zakeph katon, creator 4.
paruus

^{גֵּרֶשׁ} geresch. vel ^{אֲזַלָּא} azla. 5.
expulfor.

^{גֵּרֶשִׁים} gereschim, vel ^{שְׁנֵי גֵּרֵשִׁים} 6.
duo expulfores.

^{תְּלִישָׁא} Telischa, vel ^{תְּלִישָׁא} Tal- 7.
eradicator. (scha.

^{תְּבִיר} Tebir, frangens, fractor. 8.

^{טִפְחָא} Tiphcha, vel ^{טִרְחָא} Tar- 9.
cha, Labor.

H ^{רַבֵּי}

10. רביע Rebhiha, punctum v-
nicum supra literæ medium.
Holem vero signatur in angulo
literæ. Est quoq; rebhiha, cras-
sius punctum, quam holem.
11. יתיב Iethibh. mordens.
12. פשטה Paschta, vel פשט Paschet,
plantator.
13. לגרמיה Legarme, virgula e-
recta inter duas dictiones
א ר ב.
14. פזר Pazer, conformis tzade fina
li, disperfor.

Vn.

- Vndecim ministrorum nomi-
na, figuræ, & quo quisque
dictionis loco con-
fideat.
1. קדמה Kadma, præcedens, præcef-
for.
2. דרגא darga grauis.
S
3. מונח munach, vel שפר ישר scho-
phar iafchar. cornu rectum.
4. ירח בן יומו iarach ben iomo,
Luna filius diei, Luna vnus
diei.
5. שפר מיהופה mahpach, vel שפר
mehupach, cornu re-
uerfum.

H 2

מחנה

6. ^אתַּרְפָּא Tarfa.
 7. מֶרְכָּא פֶּשְׁחֻתָּא Mercha pefchuta,
 vel:
 8. מַאֲרִיחַ maarich, prolongans.
 9. מֶרְכָּא כֶּפְהוּלָּא Mercha cephula, vel
 חֻטְרִין חֻטְרִין Terin chuterin.
 10. מֵיכַרְבֵּל Mecharbel, fustinens.
 חִילוּי Hilui, exaltatum.
 11. מַעֲיִילָא meaiiela, cornu arietis.

Quinque nec regum nec mini-
 strorum nomina, figuræ, &
 quo quisque dictionis
 loco confideat.

שַׁלְשֵׁלָה

- שַׁלְשֵׁלָה schalscheleth, catena. א.
 א. מ. vel א. מ.
 2. כַּרְנֵי פָּרָה Karne phara, cornua
 vaccæ.
 3. פֶּסִיק פֶּסִיק pefick, vel פֶּסֶק pafeck,
 virgula erecta inter duas dictio-
 nes, conformis Legarine.
 4. סֶגוּל סֶגוּלָּה Sægol, vel סֶגוּלָּה Sægola,
 vel סֶגוּלָּתָא punctum sægol in
 uersum supra literam.
 5. סוּף פֶּסוּס Silluck, vel סוּף פֶּסוּס Soph
 1. פַּסוּק pafuck.

finis versus. sententiæ.

Multi sunt Grammatici, qui
 hos quinque accentus inter re-
 ges numerauerunt, vnde uigin-
 ti constituentes reges. Germa-

ni autem Iudæi septem tantum ministros fecerunt, eos videlicet, qui præeuntes duntaxat, seruiendi munus regibus præstāt, & non sequentes. Quatuor vero postremos, è numero vndecim ministrorum, femouerūt.

Maior pars regum supra litteram ponitur. Plæriq; autem ministri, locū sub littera habent. Porro accētuum nomina fere omnia Syrica sunt & Chaldaica, non Hebraica.

Quamuis accentus quidam diuersi, eadem signentur figura, non nihil tamen diuersitatis habēt officio, vt. Iethibh, & mahephach - Munach, Hilui, & Mecharbel, א. Item Pesick & Legarme

garme. virgula inter duas dictione erecta. כ ו כ. Tiphcha, & Meauela. |

Indicant quoque accentus Iudæis, præter alia, sonos musicos, vel, in canendo harmoniā, quod ipsis Iudæorum synagogis relinquemus, nobis enim non magnopere conducit.

Omnes accentus, siue מלכים reges, siue משרות ministri, tonum designant, & syllabam, vt ante dictum est, attollunt inter legendum.

Reges etiam vim sistendi lectorē, & lectionē distinguēdi habent, alij plus, alij minus, vt virgulæ, cōmata, ac puncta in libris Latinis & Græcis. Sed sunt tres

vel quatuor, qui primas obtinet in hoc munere. nempe סוף Soph Pasuck finis versus, sic dictus, quod versiculū claudat, & sententiam fere vbique absoluat, vt periodus. Psalmo 1. וְבַמִּשְׁבַּח לַיְמִים לֹא יִשָּׁבַח: & in confessu irrisorum non fedit.

Secundus circa medium versiculi frequenter occurrens, lectorem sistit, ac respirare permittit, vnde nomen habet אֲתַחְתָּהּ vel אֲתַחְתָּהּ, vt eodem Psalmo וּבְקִרְיַת חֲטָאִים לֹא עָמְדָה & in via peccatorum non stetit.

Tertius זָכֶפֶת זָכֶפֶת זָכֶפֶת Zakeph, katon, figura nihil discrepans à scheua, duo puncta videlicet supra literam erecta, vnde nomen ha-

habet, erector minor vocatus, vt Genes. primo & וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים & diuisit deus.

רְבִיחַ Rebhiha quoque, qui vnico puncto super literas notatur, vt psalmo quinto. בְּאֵי בָרַב. Sed ego, vel, equidem in copia, multitudine.

טַרְחָא Tarcha, virgula à sinistra in dextram deflexa infra lineam.

פַּשֵׁט Paschet, siue פַּשֵׁט paschta. supra lineam, vltimam occupans, & alij complures vim lectionem distinguendi habent sed rarius quam tres primi.

Omnis dictio Hebraica accentum habet, aut in vltima syl-

H 5 laba,

Milra.

laba, vt **חֲבֵרָה** & vocatur **מִלְרַע** quod sonat infra, quod accentus infima, & postrema vocabuli parte, atque adeo, vltima dictionis syllaba consideat. Aut in penultima, vel antepenultima syllaba. vt **מִלָּה** & vocatur **מִלְעֵיל** quod supra sonat, quod accentus superiorem, siue anteriorem vocabuli partem occupet.

Milhel.

Hebræi singulari quadam ac natiua consuetudine, vltimas vocum syllabas frequentius atollunt, vt Latini penultimas, vel antepenultimas peculiariter acuunt.

De

De **מֵתֵיב** methegh, id est, retinaculo, seu freno.

Methegh, nota protractionis, linea quædam est recta, quæ in vltimacutis dictionibus, vel ad principium, vel non ita procul à dictionis principio, propter retardandam ac refrenandam pronúciandi celeritatem, veluti frenum adhibetur. Hæc enim virgula moderatur lectionem, ne tumultuariè, sed tarde, & distincte, atque cum gratia exprimatur. Sunt qui **מֵתֵיב**, hoc est, mugitum appellent, quod syllaba istiusmodi protractionis linea à concitatore currendi fuga, retenta, nõ nihil

Amada.

nihil remugire, quasi quæ vinculis se impediri sentiat, videatur. Alij העמדה, hoc est, stationem, aut firmandi notam, vocarunt. Syllabam enim, sub qua collocatur, firmitudine quadam grauiorem efficit, ne sub æqualitate cæteris communi, ad finem vsque, vbi verus est accentus, ocyus decurrat, תגבי האשה ברבנותי גישלוח.

De מַקֵּף makkaph, id est, copula.

Makkaph lineola est, duabus in versu dictionibus transfuersim interposita, non secus eas sub vnum tonum acutum inter

ter legendum cõstringens, quã si vna foret dictio.

Quoties enim syntaxis dictionem milra, id est, vltimacutam, ad eam, quæ milhel, id est, penultimacuta est, cõglutinatum fere inter vtramque ceu commissura quædã, linea makkaph, expuncto quidem prioris dictionis accentu, inferitur, vt pro שֶׁפַל רֹאֵחַ schephál rúach, ad euitandam pronunciandi asperitatem. שֶׁפַל רֹאֵחַ schephal rúach efferimus, id est, humilis, siue deiectus animo, perinde ac si vna sit dictio, neglecto prioris dictionis accentu.

Sic pro מִשְׁפַּט צֶדֶק mischpát Zédec efferimus. מִשְׁפַּט צֶדֶק misch-

mischpat Zedéc iudicium, iusticiæ. i. iustum.

Sic למד דעת Límmd dáath pro למד דעת Limméd dáath. docuit scientiam.

Longa tamen vocalis, in quá prior exit dictio, propter mák-kaph, in breuem sibi similē plærunq; commutatur, vt camets & tzere, in pathah, vt videre est, in iam positis exemplis.

Subiungitur makkaph plærunque dictionibus monosyllabis, vt sunt על. אם. רק. אה. עם. אה. אה. אה. & similes, constringitque monosyllabum præcedens etiam cum dictione milra, id est, vltimacuta, vt אכל את כספו על ידו etiam comedit, insumpsit ar-

gen

gentum nostrum Gen. 31.

Psalmo 73. צדק טוב לישראל. Certe bonus est Ifraheli deus.

Esaia 28. רעה רעה ורעה רעה. Et fiet vt duntaxat vexatio faciat intelligere auscultationem.

Psalmo 130. עונות תשמור. Si iniquitates obseruaueris. Psal. 18. עם חסיד תחמד. cū sancto sanctus eris: עם גבור תמים תחמד. cū viro immaculato immaculatus eris. עם זכר תכבד. עם עקש: תחמד. Cum electo electus eris, & cum peruerso, peruersus eris.

Psalmo 1. על יתוף רעל מישהו. aduer-

aduersus dominum, & aduersus Christum eius.

Gene. 3. ויאמר אל-האשה & dixit ad mulierem.

Psalmo 2. פן יראם ne quando irascatur.

Psal. 119. ואני לא-עזבתי בקורב. & ego non dereliqui mandata tua.

Primo regum, secundo cap. ויאשה ab ista vxore.

Psalmo 15. יהוה מיי-יגור באהלך. domine quis habitabit in tabernaculo tuo?

Exodi tertio. מה שמוי quod est nomen eius.

Ester 5. מה שאלה. quæ est postulatio tua?

Pfal-

Psalmo 68. הו-אלהים mons dei.

Sic אה & אל monosyllabis subiungitur makkaph, non autem אה & אל.

Prouerbiorum tertio, בטח ביהוה אל-יהוה בכל לבב. fide domino in toto corde tuo.

Psalmo 8. כל שפתי תחת רגליו. Omnia posuisti sub pedibus eius.

Gen. 1. בראשית ברא אלהים את. השמים ואת הארץ. In principio creauit deus coelum & terram.

Eodem capite ברא אלהים וידית אה הארץ ב-טוב. & vidit deus lucem, quod esset bona.

I Ad

Ad iuuentutem Hebraicarum literarum studiosam.

En venit in lucem, pubes studiosa, libellus,
 Qui tibi promissus sapius ante fuit.

Quod non prodierit citius fecere procella
 Vndarum, quibus est mens agitata mihi.
 Innumeris etenim curis, magnoque labore
 Obruo, atque animo non datur vlla quies.
 Sed tamen ante aliquot $\kappa\lambda\omicron\phi\omega\psi$ fuit additus
 annos,
 Senses at ac summam pagina scripta manum.
 Delituit tacitus clausa tani isper in arca,
 Appositos donec posset habere typos.
 Fabricius tandem excudi curauit, vt ipse
 Prodesset studijs hac ratione tuis.
 Hunc precor ediscas, relegendo saepe, libellum,
 Quo tibi iudicium certius inde pares.
 Non poteris Solymam recte cognoscere linguam,
 Hac nisi per studium sint tibi nota prius.

Forte

*Forte tibi radix peracerba videbitur esse,
 Fructus erit dulcis quem dabit ipse labor.
 Nil igitur pigeat moderatis viribus illum
 Arripere, atque animo continuare bono.
 Donec ad excelsam venias feliciter arcem,
 Quo celeri cursu tendere quenque decet.
 Si compendiolo nostro coniunxeris ista,
 Grammatices ratio est enucleata satis.
 Gravior idcirco tibi sit nunc iste libellus,
 Atque magis placeat, sitque in honore magis.*

*Quod tam magnifici decoratus nomine claro
 Prodeat in lucem, tam celebrisque viri.
 Qui tenet exacte non paucas ordine linguas,
 E quibus Hebraea est, quam docet iste liber.
 Cognita scriptura fontes referabit opacos
 Hac tibi lingua sacra, conspicuosque dabit.
 Percipies recte qua Moses, quaque Prophetae
 Scripserunt, facili sensus et omnis erit.
 Dulcior est longe, multoque saglubrior vnda
 Perspicui fontis non viciata luto.
 Quam caenosa lacus pigri, qua stercore mixta
 Saepe parit morbos, corporibusque nocet.*

Linguarum genitrix Hebraea est, pura, venusta,

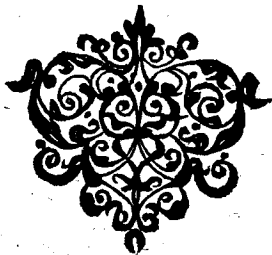
Nil erroris habens, Lydius atque lapis.

Ingerit obscuris lucem, tenebrisq; fugatis

Clara facit denso pleraque tecti a situ.

FINIS GRAMMATICA

Typo-

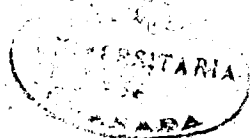

Typographus lectori

salutem.

Absoluto hoc libello cædide lector, cum folium unum
necdum typis transcriptum, vacuum relinqui ce-
merem, ne id forsan tibi ingratum foret, dedi operam ut il-
lud quoq; completeretur, Conuenienti itaq; consilio usus (ut
mibi persuadeo) psalmum primum Dauidis, ut in eo Gram-
matices regulas exercere posses, huc adijciendum curavi.
Eam enim veram esse Grammaticam hæctenus iudicavi
que suum finem atque officium assequatur, eaq; in auto-
ribus demonstrat, que usu loquendi scribendiq;
iam multis sæculis approbata cernimus. Vis
se hocq; meum tibi gratificandi stu-
dium boni consulas.

I 3

אשר לא יאמר לא יתן מעות
לעניים ויבדוק חסאים לא עמנו
נתפשט לעינם לא ישנו:

כי אם נתחברת יתנה חסאי
פתורתו יתנה יומם ולילתו:

יתנה בעדו שתל על אג-מים
אשר פתו יתו מעמו וענהו לא
יבול ותל אשר-עשתו יתנה:

אכן תשעים כי אם פתו אשר
ודפשו רתו:

על בן לא-ימנו לטעים פמיטתם
חסאים מעדת צדיקים:

כי-יודע יתנה דרך צדיקים ודבר
שעים האבר.